

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“ СВ.КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ“
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

България, София 1113
Бул. "Цариградско шосе" 125,
блок 3
Тел.: (+359 2) 73 83 10
Факс: (+359 2) 73 99 41
E-mail: georgech@feb.uni-
sofia.bg

SOFIA UNIVERSITY
“ ST. KLIMENT OHRIDSKI “
FACULTY OF ECONOMICS
AND BUSINESS
ADMINISTRATION
Bulgaria, Sofia 1113
125 Tzarigradsko chaussee blvd.,
bl. 3
Tel: (+359 2) 73 83 10
Fax: (+359 2) 73 99 41
E-mail: georgech@feb.uni-
sofia.bg

Утвърдена:

УЧЕБНА ПРОГРАМА

включена в учебния план на специалността
СТОПАНСКО УПРАВЛЕНИЕ – БАКАЛАВЪРСКА ПРОГРАМА

<i>Наименование на учебната дисциплина</i> ОСНОВИ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ПРОЕКТИ	
<i>Титуляр на курса: доц. д-р Александър Николов</i>	
<i>Характер на дисциплината</i> Свободно избираема	<i>Образователно-квалификационна степен</i> БАКАЛАВЪР
<i>Година</i> 2008 г.	<i>Семестър</i> втори
<i>Кредити</i> 2	<i>Часове</i> 30 15/15
<i>Характер на обучението</i> Лекции/упражнения	<i>Език на обучението</i> български

Обект на преподаването в дисциплината: „**Основи на управлението на проекти /project management/** / с казуси за публичния сектор /” е част от проектната методология която е в основата на реформата в управлението на публичната администрация от една страна, а от друга дава възможностите чрез проекти да се администрират ефективно публични и корпоративни ресурси насочени към реалния сектор. Проектната методология успешно конкурира „класическия мениджмънт”, и за последните петдесет години е навлязла в корпоративния мениджмънт в значителна част от браншовете, като в публичното управление е водещата управленска методология в ЕС.

Цели на курса

- 1. Преподаване на специализирани знания за приложение на програмната методология едновременно в управлението на администрацията и управление на съвместни дейности със социалните партньори и гражданското общество.**
- 2. Преподаване на знания за теоретично и практическо разграничаване между управлението на проекти във и чрез сътрудничество с публичната администрация от страна на представителите на стопанския сектор.**

3. Създаване умения, приложни знания и оценка за тяхната ефективност при актуалното управление на проекти в усвояване на средства от Европейските структурни фондове и републиканския бюджет.

Методи на преподаване

Лекции и упражнения,

Методи на оценяване:

Писмени разработки , тестове и защита на проекти.

Предварителни изисквания

Дисциплината се предоставя за избор в първи курс на бакалавърската програма по стопанско управление и знанията се усвояват едновременно с дисциплини като „Основи на управлението”.

Съдържание на дисциплината (анотация)

АНОТАЦИЯ

Проектната методология се прилага с успех през последните 60 години в управлението на публичния сектор в развитите пост-индустриални общества, а през последните 20 години започва да се прилага и в реформата на българската държавна администрация.

„Основи на Управлението на проекти /project management/ /с казуси за публичния сектор” е свободно избираема дисциплина за първи курс бакалаври по стопанско управление /възможно е да се посещава и от икономисти / желаещи да получат специализирана подготовка и приложни знания в областта на управлението на проекти. Систематизираните знания по управление на проекти са взети от водещите в областта учебни програми на Института по управление на проекти /PMBOK 4-th ed. PMI – Pennsylvania, USA /

Използвани са примери и текстове от автори като Kim Heldman /2008/, Clifford Gray, Erik Larson /2007/, Rita Mulcahy /2009/, Sid Kemp /2006/

Основната структура на курса е разделена на дванадесет теми.

Първа тема : Какво е проект ?

Втора тема: Създаване на хартата на проекта

Трета тема : Развитие на проектната идея.

Четвърта тема: Създаване на структурата на „работните пакети”

Пета тема : Планиране на риска

Шеста тема: Планиране на ресурсите на проекта.

Седма тема: Създаване на графика за изпълнение на проекта и бюджета на проекта.

Осма тема: Управление на екипа по проекта.

Девета тема: Измерване и контрол на изпълнението на проекта.

Десета тема: Мониторинг и контрол на промяната в проекта.

Единадесета тема: Оценка на резултатите от работата и заключителни процедури по проекта.

Дванадесета тема: Професионалната етика в управлението на проекти

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

А.Лекции:		
№	Тема:	Брой часове
1.	Първа тема : Какво е проект ? 1.Какво е „управление на проекти”? 1.1 Това проект ли е ? 1.2.Проекти срещу дейности.1.3.Заинтересовани страни. 1.4.Характеристики на проекта. 2.Какво е „управление на проекти”? 2.1.Програми.2.2.Портфолио.2.3..Служба по управление на проекти. 3.Управленски умения на добрия мениджър на проекти. 3.1	2

	<p>Комуникационни умения.3.2. Плановик и организатор.3.3. Умения за изготвяне на бюджета на проекта3.4..Управление на конфликти3.5..Умения за водене на преговори и създаване на влияние.3.6. Лидерски умения</p> <p>3.7. Създаване на екипи и мотивиране на персонала.</p> <p>4. Организационни структури4.1.Функционална организация</p> <p>4.2. Проектна организация4.3. Матрична организация.</p> <p>5.Жизнен цикъл на проекта.5.1. Управленски процеси.</p> <p>5.2. Проектни фази и проектен жизнен цикъл.5.3. Управленските групи процеси на проекта.</p> <p>6. Областите на знанието в управлението на проекти.</p> <p>6.1. Системното знание за управлението на проекта.6.2. Координация на дейностите по производството и управлението .6.3. Управление на времето на проекта.6.4.Управлени на парите за проекта.6.5. Управлението на качеството .</p> <p>6.6.Управление на човешките ресурси.6.7. Управление на комуникациите .</p> <p>6.8. Управление на риска. 6.9.Управление на доставките.6.0.Управление на опита.7. Обобщение8.Запомнете важното за изпита.9..Ключови термини.</p>	
2.	<p>Втора тема: Създаване на хартата на проекта</p> <p>2.1. Прилагане на методите за селекция на проектите2.2.Определяне на обхвата на дейността по проекта.2.3.Анализ и описание на проектните рискове,основните характеристики и ограничения.2.4. Идентифициране и провеждане на анализ на заинтересованите страни. 2.5. Дефиниране на хартата на проекта. 2.6. Приемане на хартата на проекта</p>	2
3.	<p>Трета тема : Развитие на проектната идея.</p> <p>3.1.Развитие на плана за управление на проекта 3.1.1.Развитие на входните условия и предпоставки</p> <p>3.1.2.Описание на плана за управление на проекта 3.2.Определяне на обхвата на проекта 3.2.1.Определяне на входните характеристики на плана 3.2.2.Използване на средствата и техниките за планиране3.2.3.Документиране на плана за управление на проекта3.3.Формулиране на дефинициите на предмета на проекта3.3.1.Анализ на продукта3.3.2.Идентифициране на алтернативите3.3.3.</p> <p>Анализ на заинтересованите страни</p> <p>3.4.1.Анализ и Структуриране на компонентите на проекта.</p> <p>3.5.Одобряване и публикуване на предмета на проекта</p> <p>Адаптиране на плана за управление на проекта</p> <p>Изводи и препоръки за следващи проекти</p> <p>Обобщение</p> <p>Акценти за изпита</p> <p>Ключови термини</p>	2
4.	<p>Четвърта тема: Създаване на структурата на „работните пакети”</p> <p>Създаване на структурата на работните пакети /СРП/ 4.2. Предпоставки за СРП 4.3. Определяне на междинните продукти</p> <p>Decomposing the Deliverables 135 4.6. Конструирание на СРП .4.7.</p> <p>Определяне на резултатите от СРП . 4.8. Комуникативния план и неговите</p>	2

	<p>предпоставки 4.9. Комуникативния план с неговите методи и резултати. 4.10. Определяне на качествените стандарти . 4.11. Определяне на предпоставките , методите и резултатите от управление на качеството на проекта.</p>	
5.	<p>Пета тема : Планиране на риска</p> <p>5.1.Планиране на риска Планиране на управлението на риска Планиране на предпоставките за риска Методи и средства за планирането и управлението на риска Създаване на план за управление на риска</p> <p>5.2.Идентифициране на потенциалните рискове Идентифициране предпоставките за рисковете Методи и средства за идентифициране на риска Резултатите от идентифицирането на риска</p> <p>5.3.Качествен анализ на риска Предпоставки за риск от качество Методи и средства за качествен анализ на риска Регистър на риска</p> <p>5.4.Количествени характеристики на риска Методи и средства за количествен анализ на риска Резултати от количествения анализ</p> <p>5.5.Развитие на плана за действие срещу риска Методи и средства за съставяне на плана за действие Резултати от изпълнението на плана срещу риска</p>	2
6.	<p>Шеста тема: Планиране на ресурсите на проекта.</p> <p>6.1.Планиране на ресурсите Анализ на покупателната способност План за покупателната способност Методи и средства за планиране на покупателната способност Резултатите от планирането на покупателната способност</p> <p>6.2.Планиране на договорната политика Резултати от плана за договорите</p> <p>6.3.План за развитие на човешките ресурси Предпоставки за планиране на ЧР Методи и техники за ПЧР Резултати от ПЧР</p> <p>6.4.Дефиниране на дейностите по проекта Предпоставки за дефиниране на дейностите Методи и техники за дефиниране на дейностите Дефиниране на Резултати от всяка дейност Съгласуване на дейностите по проекта Процеса за съгласуване на дейностите</p>	2

	Методи и техники за съгласуване на дейностите	
7.	<p>Седма тема: Създаване на графика за изпълнение на проекта и бюджета на проекта.</p> <p>71. Оценка на ресурсите по дейности. 7.2. Предпоставки за оценка на ресурсите. 7.3. Методи и средства за оценка на ресурсите. 7.4. Оценка на резултатите от дейностите 7.5. Определяне продължителността на дейностите. 7.6. Предпоставки за оценка на продължителността на дейностите. 7.7 Методи и техники за оценка на продължителността на дейностите. 7.8. Резултати от оценка на продължителността на дейностите. 7.9. Създаване на графика на проекта. 7.10. Предпоставки, резултати и техники за създаване на графика на проекта.7.11. Определяне на цената на проекта .7.12. Предпоставки, резултати и методи за определяне на цената на проекта. 7.13. Определяне на основната стойност на бюджета. 7.14. Предпоставки, методи и резултати от определяне на бюджета на проекта.</p>	2
8.	<p>Осма тема: Управление на екипа по проекта.</p> <p>8.1.Изпълнение на плана на проекта 8.1. Предпоставки за изпълнението на плана 8.3. Методи и средства за изпълнение или управление на проекта 8.4. Формиране на проектния тим. 8.5. Методи и техники за формиране на ПТ. 8.6. Развитие на проектния тим 8.7. Разпространяване на информацията за проекта. 8.8. Предпоставки,Методи и техники за разпространение, резултати от разпространението.</p>	2
9.	<p>Девета тема: Измерване и контрол на изпълнението на проекта.</p> <p>9.1. Заявка за участие /искане за предложения от подизпълнители /ИПП/– на дейностите по проекта/ 9.2. Предпоставки, Методи и средства за ИПП 9.3. Подбор на подизпълнителите /търговците на стоки и услуги/. 9.4. Методи за оценка, техники за селекция. 9.5. Система на относителната „тежест”.</p> <p>Независима оценка, Скринингова система, Система на пряко договаряне с преговори, Система за рейтинг на подизпълнителя, Експертна оценка, Оценка на предложенията,</p> <p>Подбор по резултатите, 9.6. Елементите на договора, цикъла на договарянето и планът за договаряне, администриране на договорите. 9.7. Мониторинг и контрол на работата по проекта 9.8. Методи и техники на мониторинга и контрола.Резултати от мониторинга. 9.9. Управление на договорите 9.10. Управление на екипа по проекта 9.11. Управление на стейкхолдърите 9.12. Създаване на показатели за изпълнението. 9.13. Методи и техники за докладване на резултатите от проекта.</p>	2
10.	<p>Десета тема: Мониторинг и контрол на промяната в проекта.</p> <p>10.1. Управление на интегрирания контрол на промяната 10.2. Как възникват промените ? 10.3. За какво се отнася контрола на промените? 10.3. Промени в системата за контрол . 10.4. Предпоставки за създаване на интегриран контрол на промяната. 10.5. Методи и резултати от</p>	2

	интегрирания контрол на промяната. 10.6. Управление на цената на промяната в проекта. 10.7. Мониторинг и контрол върху промените на графика. 10.8. Мониторинг и контрол на риска	
11.	<p>Единадесета тема: Оценка на резултатите от работата и заключителни процедури по проекта.</p> <p>11.1.Контрол за качеството на изпълнението на проектните дейности. 11.2.Контрол върху резултатите на проекта и заключителните процедури на проекта. 11.3.Предпоставки за извършване на контрола за изпълнението.11.4.Методи и резултати от контролната дейност.11.5.Проверка и утвърждаване на обхвата на проекта. 11.6.Контрол върху промените на обхвата . 11.7. Формулиране на процедурите по приключване на проекта. 11.8 Приключване на дейностите по проекта. 11.9.Приключване на договорите с партньорите 11.10.Приключване на договорите с екипа на проекта</p>	2
12.	<p>Дванадесета тема: Професионалната етика в управлението на проекти</p> <p>12.1.Подържане на единството в екипа 12.2.Управляване на конфликтите. 12.3.Професионална етика. 12.4.Управлението на знанието. 12.5.Баланс на интересите на стейкхолдърите. 12.6.Приемана на културните различия.</p>	2
Общо:		24

Б.Упражнения:		
№	Тема:	Брой часове
1.	Анализ и ранжиране на конкретни социално-икономически и управленско-институционални фактори за въвеждане на проектната методология в практиката на публичния сектор в България. <i>/Казуси. Тест./</i>	1
2.	Анализ и практическо дефиниране на примерна проектна матрица. <i>/Тест./</i>	1
3.	Анализ на случай в публичната практика. Проектни решения и конкретен вариант на проект по програми в МТСП, МОН или други министерства и агенции. <i>/Защита на проект./</i>	1
4.	Проектната методология в създаването на програмните бюджети на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити. <i>/Примерен программен бюджет на ведомство/</i>	1
5.	Създаване на конкретни проекти за кандидатстване по ОП „Развитие на човешките ресурси” ОП”Административен капацитет” и ОП”Конкурентноспособност” <i>/Защита на проект./</i>	2
Общо:		6

Основна литература:

PMP: Project Management Professional Study Guide Kim Heldman 2007

A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide) Fourth Edition

ОСНОВИ НА ПРОЕКТА Александър Апостолов 2004

Kemp, Sid.

Project management for small business made easy / by Sid Kemp. 2006

Project Management Step by Step: How to Plan and Manage a Highly Successful Project
by [Richard Newton](#) 2006

Project Management Training by Bill Shackelford 2004

Krause, George and Meier, Kenneth "Politics, policy and organization" 2000

Brandon, Dan "Project management for modern information systems" 2005.

Heerkens, Gary "Project management – professional" 2002.

Just, Richard E. "The welfare economics of public policy: a practical approach to project and policy evaluation" 2004.

Schwindt, Christoph "Resource allocation in project management" 2005.

Kemp, Sid "Project management- made easy" 2006.

Newton, Richard "Project Management Step by Step: How to Plan and Manage a Highly Successful Project" 2004.

Kerzner, Harold "Strategic planning for Project management using a Project management maturity model" 2001.

ОП "Развитие на човешките ресурси"; ОП "Административен капацитет"; ОП "Конкурентноспособност" –/ сайт на МФ/

Регламент /ЕО/ №1081/2006/07/05 на Европейския парламент и съвета

Ръководство за управление на Европейските структурни фондове /ЕАБМ/

Национална стратегическа референтна рамка / сайт на МФ/

Постановление на МС № 121/ 2007 г. ПМС 55/2007 ПМС 62/2007 ПМС 181/2007

Стратегия за модернизирание на държавната администрация/от присъединяване към интегриране/ /САЙТ НА МС/

Програмен формат на бюджет 2007 г. МФ

Допълнителна литература:

Брайкова, Татяна «Теория на социалната политика» 2000.

Брайкова, Татяна «Модерните социални държави» 1998.

Коцев, Цветан «Публични финанси» 2004.

Тодорова, Елка «Реалната помощ» 1999.

Гочев, Гочо и Манов, Богомил «Социалното осигуряване» 2001.

Charvat, Jason "Project Management Methodologies: Selecting, Implementing, and Supporting Methodologies and Processes for Projects" 2003.

Project Management Institute "A Guide to the Project Management Body of Knowledge" (PMBOK® Guide), Third Edition 2004.

Newell, Michael W. and Marina N. Grashina "The Project Management Question and Answer Book" 2004.

Caloghircu, Yannis and Vonortas, Nicholas "European collaboration and development: business strategy and public policy" 2004.

Публична администрация сп. 2/2004

Съставител на програмата: доц.д-р Александър Николов Дата: 20.01.2008 г.
/актуализирана на 20.10.2011/